DOMSTOLENS KENDELSE (Tredje Afdeling)
5. november 2002 *

I sag C-321/01 P,

Agrana Zucker und Stärke AG, Wien (Østrig), ved Rechtsanwälte W. Barfuß og H. Wollmann, og med valgt adresse i Luxembourg,

appellant,

angående appel af dom afsagt den 7. juni 2001 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Femte Udvidede Afdeling) i sag T-187/99, Agrana Zucker und Stärke mod Kommissionen (Sml. II, s. 1587), hvori der er nedlagt påstand om ophævelse af denne dom,

* Processprog: tysk.

den anden part i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved M. Erhart og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-P. Puissochet, og dommerne F. Macken og J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer),

generaladvokat: F.G. Jacobs

justitssekretær: R. Grass,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 20. august 2001 har Agrana Zucker und Stärke AG i henhold til artikel 49 i EF-statutten for Domstolen iværksat appel af dom afsagt den 7. juni 2001 af Retten i Første Instans i sag T-187/99, Agrana Zucker und Stärke mod Kommissionen (Sml. II, s. 1587, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten frifandt Kommissionen i den sag, som sagsøgeren havde anlagt med påstand om annullation af Kommissionens beslutning 1999/342/EF af 30. september 1998 om Østrigs påtænkte støtte til virksomheden Agrana Stärke-GmbH til opførelse og ombygning af stivelsesproduktionsanlæg (EFT 1999 L 131, s. 61, herefter »den anfægtede beslutning«).

Retsforskrifter

2 Artikel 16, stk. 5, i Rådets forordning (EF) nr. 951/97 af 20. maj 1997 om forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter (EFT L 142, s. 22), som med samme ordlyd erstatter den tilsvarende bestemmelse i Rådets forordning (EF) nr. 866/90 af 29. marts 1990 om forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter (EFT L 91, s. 1), er affattet således:

»Medlemsstaterne kan inden for denne forordnings anvendelsesområde vedtage støtteforanstaltninger, der med hensyn til betingelser eller nærmere bestemmelser

for ydelse afviger fra dem, der er fastsat i denne forordning, eller hvis beløb overstiger de lofter, der er fastsat i denne forordning, forudsat at disse foranstaltninger træffes under overholdelse af traktatens artikel 92, 93 og 94.«

3 Artikel 151, stk. 1, i akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union (EFT 1994 C 241, s. 21, og EFT 1995 L 1, s. 1, herefter »tiltrædelsesakten«), bestemmer:

»De retsakter, som er opført [på] listen i bilag XV til denne akt, anvendes i forholdet til de nye medlemsstater på de i dette bilag fastsatte vilkår.«

4 Afsnit VII D, punkt 1, i bilag XV til tiltrædelsesakten præciserer:

»[...] forordning (EØF) nr. 866/90 [...], som senest ændret ved [...] Rådets forordning (EØF) nr. 3669/93 af 22. december 1993 (EFT L 338 af 31.12.1993, s. 26).

Ved anvendelsen af artikel 16, stk. 5, kan Kommissionen:

— [...]

— i forhold til Østrig og Finland anvende disse bestemmelser i overensstemmelse med erklæring nr. 31 i slutakten.

[...]«

5 Den fælles erklæring nr. 31 om forarbejdningsindustrien i Østrig og Finland, som er indføjet i slutakten til traktaten om Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse af Den Europæiske Union (EFT 1994 C 241, s. 371, herefter »erklæring nr. 31«), bestemmer:

»De kontraherende parter er enige om følgende:

[...]

ii) smidighed ved anvendelsen af nationale overgangsordninger vedrørende støtte til omstrukturering.«

Faktiske omstændigheder

6 De faktiske omstændigheder i sagen af fremgår af den appellerede doms præmis 5-18 og kan med henblik på appellen sammenfattes som følger.

7 Agrana Stärke-GmbH var et østrigsk selskab, som blandt andre aktiviteter på landbrugsområdet fremstillede og forarbejdede majsstivelse på sin fabrik i Aschach (Østrig) og kartoffelstivelse på sin fabrik i Gmünd (Østrig).

8 Den 19. maj 1995 ansøgte Agrana de østrigske myndigheder om støtte til forskellige investeringer i stivelsessektoren, der skulle foretages i Gmünd- og Aschach-fabrikkerne. Disse investeringer blev gennemført i september 1995 uden at afvente en beslutning vedrørende den omhandlede støtte.

9 Ved skrivelse af 28. juni 1996 anmeldte den østrigske regering individuelt støtteforanstaltningerne til Kommissionen med hensyn til de af Agrana Stärke GmbH foretagne investeringer i Gmünd- og Aschach-fabrikkerne.

10 Støtten til fabrikken i Gmünd blev godkendt af Kommissionen ved skrivelse af 23. januar 1997. Hvad derimod angik støtten til fabrikken i Aschach, besluttede Kommissionen at indlede den i EF-traktatens artikel 93, stk. 2 (nu artikel 88, stk. 2, EF), fastsatte procedure.

11 Den 30. september 1998 vedtog Kommissionen den anfægtede beslutning, hvori det er fastslået, at støtteprojektet vedrørende fabrikken i Aschach var uforeneligt med fællesmarkedet.

Den appellerede dom

12 Den 20. august 1999 anlagde Agrana Zucker und Stärke AG, der er indtrådt i Agrana Stärke-GmbH's rettigheder (herefter »Agrana«), sag ved Retten med påstand om annullation af den anfægtede beslutning, idet virksomheden fremførte fire anbringender til støtte herfor, nemlig, for det første, overskridelse af undersøgelsesfristen, for det andet tilsidesættelse af bestemmelserne i tiltrædelsesaktens artikel 151, stk. 1, sammenholdt med erklæring nr. 31 og artikel 87, stk. 3, litra c), EF, for det tredje underkendelse af kriteriet om nødvendigheden af den omhandlede støtte og, for det fjerde, en mangelfuld begrundelse.

13 Retten frifandt Kommissionen i det hele. Hvad nærmere angår det andet anbringende, som er det eneste appellanten har fastholdt i forbindelse med appelsagen, omtales det i den appellerede dom som følger:

»60 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen har anvendt erklæring nr. 31 på en klart urigtig måde dels, idet den har fastsat som forudgående betingelse, at støtten ikke kan tillades, såfremt den omhandlede investering har til formål at forøge kapaciteten, dels idet den har undladt at afveje de fordele, som Fællesskabet drager af Republikken Østrigs tiltrædelse af Den Europæiske Union, uden overgangsperiode, over for de ulemper, der følger af den omhandlede betaling af støtte.

61 I den forbindelse bør det straks nævnes, at erklæring nr. 31 ikke efter sin ordlyd indeholder begrænsninger vedrørende produktionskapaciteten [...]. Det følger heraf, at Kommissionen ikke på forhånd kan udelukke alle

tilfælde, hvor en investering fra en potentiel støttemodtager har til formål at udvide produktionskapaciteten, fra erklæringens anvendelsesområde. Kommissionen er ikke berettiget til at tilføje en generel begrænsning til anvendelsesområdet for erklæring nr. 31, når en sådan ikke fremgår af bestemmelsens tekst.

62 Kommissionen har ganske vist, i hvert fald i henhold til betragtning 53 til den anfægtede beslutning med henvisning til den i retningslinjerne erklærede politik vedrørende støtte til redning og omstrukturering, kunnet give det indtryk, at den under ingen omstændigheder ville acceptere en støtte, der har til formål at forøge kapaciteten, men efter en mere fuldstændig gennemlæsning af den anfægtede beslutning står det dog fast, at Kommissionen har undersøgt, om det var muligt at godkende den omhandlede støtte på grundlag af erklæring nr. 31 under hensyntagen til omstændighederne i den konkrete sag.

[...]

65 Kommissionen har herefter anført, at den omtvistede støtteforanstaltning »fremmer en udvidelse af produktionskapaciteten i en sektor, der ikke er reguleret gennem en kvoteordning, og som er præget af strukturel overkapacitet« (betragtning 46 til den anfægtede beslutning). Efter Kommissionens opfattelse kan kapacitetsudvidelsen hos Agrana af denne grund påvirke stivelsesproducerende virksomheder i andre medlemsstater i deres konkurrencemæssige stilling på det østrigske marked eller udsætte dem for forstærket konkurrence på andre markeder (betragtning 52 til den anfægtede beslutning). Kommissionen har endelig anført, at den omtvistede støtte »ændrer [...] samhandelsvilkårene på en måde, som strider mod den fælles interesse, idet den på et marked, som er præget af begrænset efterspørgsel, bidrager til at forøge udbuddet og dermed fordrejer konkurrencen« (betragtning 54 til den anfægtede beslutning).

66 Støtten kan derfor efter Kommissionens opfattelse heller ikke under hensyntagen til smidighedsklausulen i erklæring nr. 31 anses for forenelig med fællesmarkedet efter [EF]traktatens artikel 92, stk. 3, litra c) [efter ændring nu artikel 87, stk. 3, litra c), EF] (betragtning 56 til den anfægtede beslutning).

67 Set i lyset af de grunde, som Kommissionen har anført i den anfægtede beslutning, kan det ikke tiltrædes, at den har anlagt et åbenbart urigtigt skøn ved at antage, at det omtvistede støtteprojekt ikke kunne godkendes alene på grundlag af erklæring nr. 31.

68 Kommissionen kan ikke bebrejdes for at have antaget, at tildelingen af denne støtte ville kunne skade den politik, som den følger i den omhandlede sektor, alvorligt. Det forhold, at Kommissionen i vidt omfang lægger vægt på den strukturelle situation i denne sektor i fællesskabssammenhæng, er ikke ensbetydende med, at den ikke har vurderet den foreliggende sag individuelt.

69 Hvad angår den manglende afvejning af de fordele, som er forbundet med Republikken Østrigs tiltrædelse af Den Europæiske Union uden overgangsperiode, over for de ulemper, der følger af betalingen af den omhandlede støtte, må det fastslås, at Kommissionen ikke var forpligtet til at tage dette forhold i betragtning. Kommissionen burde i vurderingen af den omtvistede støttes forenelighed, hvori også erklæring nr. 31 skulle indgå, have overvejet, som det er nævnt i betragtning 49 til den anfægtede beslutning, om støtten ville kunne fremme udviklingen i en erhvervsgren eller en økonomisk region, uden at ændre samhandelsvilkårene på en måde, som strider mod den fælles interesse. De fordele, Fællesskabet har opnået som følge af Republikken Østrigs tiltrædelse af Den Europæiske Union, er ikke relevante i forbindelse med den konkrete vurdering af en støtteforanstaltning.

70 Det fremgår af det ovenfor anførte, at Kommissionen ikke har anlagt et åbenbart urigtigt skøn i forbindelse med vurderingen af den omtvistede støttes forenelighed med fællesmarkedet. Det følger endvidere heraf, at den ikke har tilsidesat tiltrædelsesaktens artikel 151, stk. 1, sammenholdt med erklæring nr. 31 og artikel 87, stk. 3, litra c), EF.

71 Det andet anbringende må herefter afvises.«

Appellen

14 Agrana har nedlagt påstand om, at den appellerede dom ophæves og — idet Domstolen selv træffer afgørelse i sagen — at den anfægtede beslutning annulleres.

15 Til støtte for sin appel har appellanten fremført et eneste anbringende, hvorefter Retten begik en retlig fejl, da den tilsluttede sig Kommissionens urigtige vurdering vedrørende erklæring nr. 31.

16 I det første led af anbringendet har Agrana gjort gældende, at det er selvmodsigende, når Retten i den appellerede doms præmis 67 og 68 afslutter sin gennemgang af den anfægtede beslutning med at fastslå, at Kommissionen

ikke har anlagt et åbenbart urigtigt skøn, efter at den med rette i den appellerede doms præmis 62 har medgivet, at Kommissionen principielt ikke ville tillade en forøgelse af kapaciteten i stivelsesindustrien.

17 Desuden er Kommissionen, som organ med ansvar for at gennemføre de fællesskabsretlige støtteregler, i medfør af erklæring nr. 31 forpligtet til at indtage en smidig holdning med hensyn til foranstaltninger til omstrukturering af den østrigske forarbejdningsindustri, som var nødvendige på grund af Republikken Østrigs tiltrædelse af Den Europæiske Union. Kommissionen har i betragtning 28 til den anfægtede beslutning udtrykkeligt lagt princippet om en streng fortolkning af artikel 87, stk. 3, EF til grund. Denne holdning præger den anfægtede beslutning som helhed. Retten har ikke bemærket denne grundlæggende retlige fejl og har selv begået samme fejl.

18 I det andet led af anbringendet har Agrana gjort gældende, at formålet med erklæring nr. 31 er at skabe et kompromis mellem Fællesskabets interesse i Republikken Østrigs umiddelbare tiltrædelse af Den Europæiske Union og den pågældende medlemsstats interesse i at bevilge støtte til sin forarbejdningsindustri. En teleologisk fortolkning af erklæring nr. 31 ville indebære en forpligtelse for Kommissionen til i hvert enkelt tilfælde at foretage en afvejning af fordele og ulemper for henholdsvis Fællesskabet og Republikken Østrig, og at tage hensyn til denne afvejning ved vurderingen af den omhandlede støtte.

19 Rettens holdning, hvorefter fordelene for Fællesskabet ved Republikken Østrigs umiddelbare tiltrædelse af Den Europæiske Union ikke er en omstændighed, der skal tages i betragtning ved vurderingen af den omhandlede påtænkte støtte, er derfor urigtig.

20 Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen afvises og/eller forkastes, og at Agrana tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Domstolens bemærkninger

21 I henhold til procesreglementets artikel 119 kan Domstolen, når det er åbenbart, at appellen ikke kan antages til realitetsbehandling eller er ugrundet, når som helst ved begrundet kendelse beslutte at afvise eller forkaste appellen.

Det første led af anbringendet

22 Hvad angår den påståede modsigelse i Rettens argumentation bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 62 fastslog, at »Kommissionen har undersøgt, om det var muligt at godkende den omhandlede støtte på grundlag af erklæring nr. 31«, hvorefter den i den appellerede doms præmis 66 konstaterede, at »[s]tøtten kan derfor efter Kommissionens opfattelse heller ikke under hensyntagen til smidighedsklausulen i erklæring nr. 31 anses for forenelig med fællesmarkedet efter traktatens artikel 92, stk. 3, litra c)«.

23 Heraf følger, at Rettens konklusion i den appellerede doms præmis 67, hvorefter Kommissionen ikke har anlagt et åbenbart urigtigt skøn, ikke indeholder nogen modsigelse med hensyn til begrundelsen.

24 I modsætning til hvad Agrana har anført, fastslog Retten i den appellerede doms præmis 62, at det indtryk, at den under ingen omstændigheder ville acceptere en støtte, der har til formål at forøge kapaciteten, som Kommissionen i hvert fald i henhold til betragtning 53 til den anfægtede beslutning kunne give, ikke kunne bekræftes efter en mere fuldstændig gennemlæsning af nævnte beslutning. Efter Rettens opfattelse gjorde en sådan gennemlæsning det muligt at fastslå, at Kommissionen faktisk havde taget hensyn til erklæring nr. 31, da den tog stilling til den omhandlede støttes forenelighed med det fælles marked.

25 Hvad dernæst angår argumentet om Rettens eventuelle underkendelse af Kommissionens urigtige fortolkning af erklæring nr. 31 bemærkes, at Retten, efter i den appellerede doms præmis 63-66 at have gennemgået Kommissionens vurdering med hensyn til den omhandlede støttes konsekvenser for markedet og konstateret, at Kommissionen i forbindelse med denne vurdering havde taget hensyn til erklæring nr. 31, i den appellerede doms præmis 68 fastslog, at »Kommissionen kan ikke bebrejdes for at have antaget, at tildelingen af denne støtte ville kunne skade den politik, som den følger i den omhandlede sektor, alvorligt. Det forhold, at Kommissionen i vidt omfang lægger vægt på den strukturelle situation i denne sektor i fællesskabssammenhæng, er ikke ensbetydende med, at den ikke har vurderet den foreliggende sag individuelt«.

26 Heraf følger, at Retten med rette har fastslået, at Kommissionen havde anvendt de fællesskabsretlige bestemmelser om statsstøtte under hensyntagen til sagens konkrete omstændigheder.

27 Første led af Agranas eneste anbringende bør forkastes som åbenbart ugrundet.

Det andet led af anbringendet

28 Hvad angår den påståede urigtige fortolkning, som Kommissionen har foretaget af erklæring nr. 31, og som Retten med urette har tiltrådt, bemærkes, at den pågældende erklæring pålægger Kommissionen at udvise smidighed ved vurderingen af nationale overgangsordninger vedrørende støtte, som den østrigske regering har ydet.

29 En sådan bestemmelse skal fortolkes således, at den er til hinder for, at de fællesskabsretlige bestemmelser om statsstøtte anvendes på nationale foranstaltninger, anmeldt af de østrigske myndigheder, på en sådan måde at der ikke tages hensyn til særegenhederne i det foreliggende tilfælde, der kendetegnes ved den omstændighed, at det drejer sig om støtte, der er omfattet af en overgangsordning, som skal lette omstruktureringen af forarbejdningsindustrien i Østrig.

30 Overholdelsen af en sådan forpligtelse indebærer, at Kommissionen skal vurdere, således som den har gjort i betragtning 49-52 til den anfægtede beslutning, om støtten kan fremme udviklingen af en branche eller en erhvervssektor uden at påvirke handelen på en måde, der strider mod den fælles interesse.

31 Derimod forpligter erklæring nr. 31 på ingen måde Kommissionen til at foretage en afvejning af de fordele, der for Fællesskabet er forbundet med Republikken Østrigs tiltrædelse af Den Europæiske Union uden overgangsperiode.

32 Heraf følger, at Retten ikke har begået en retlig fejl, da den i den appellerede doms præmis 69 fastslog: »Hvad angår den manglende afvejning af de fordele, som er forbundet med Republikken Østrigs tiltrædelse af Den Europæiske Union uden overgangsperiode, over for de ulemper, der følger af betalingen af den omhandlede støtte, må det fastslås, at Kommissionen ikke var forpligtet til at tage dette forhold i betragtning.«

33 Følgelig bør andet led af Agranas eneste anbringende forkastes som åbenbart ugrundet.

34 Heraf følger, at det er åbenbart, at appellen i det hele bør forkastes.

Sagens omkostninger

35 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, som ifølge artikel 118 finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger, og appellanten har tabt sagen, bør det pålægges denne at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

1) **Appellen forkastes.**

2) **Agrana Zucker und Stärke AG betaler sagens omkostninger.**

Således bestemt i Luxembourg den 5. november 2002.

R. Grass

Justitssekretær

J.-P. Puissochet

Formand for Tredje Afdeling